

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XI. Nihil his temporibus fuerat ab Ecclesia super hoc argumento
determinatum;

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A' fringi ac tolli arbitrat. Igitur, inquit, sicut de Esau & Jacob diligentius perscrutatis Scripturis invenitur quia non est iniustitia apud Deum, ut antequam nascerentur, vel agerens aliquid in vita hac, diceretur quia major serviet minori: & ut invenitur non esse iniustitia, quod & in ventre fratrem suum supplantavit Jacob, sed ex procedentis videlicet vita meritis digne eum electum esse sentiamus à Deo, ita ut fratri preponi mereatur: ita etiam, &c. Rem putasse videtur eodem modo, Paulinum hunc locum interpretans Tom. 2. in Ioh. p. 78. Nec aliter intellexisse eum verisimile est alterum istum 2. Tim. 1. 8, 9. placito licet ipsius ex adverso oppositum: Collabora Evangelio secundum virtutem Dei, qui nos liberavit, & vocavit vocatione sua sancta, non secundum opera nostra, sed secundum propositum suum & gratiam, quae data est nobis in Christo Iesu ante tempora secularia.

X. Veruntamen perspicuis licet convicta sint Scripturae testimonijs haec decreta, nihilo fecius ad stipulatores habuit complures Adamantius: nam praeter Pamphilum Apologiae auctorem, qui in eam inclinare videtur sententiam, eandem affectatur Clemens Alexandrinus Stromat. libr. 1. & clarius etiam libr. 3. In Eclogis quoque animam tradit in uterum immitti *ἐν τῷ ὕδατι τῆς ἁγίας ἑστέρας ἀβυθῶν*. Pierium etiam Alexandrinum, qui alter Origenes cognominatus est, animarum *αἰὲς παρ' ἐν* defendisse testatur Photius Cod. 119. Nemesius in libro De natura hominis, cap. 2. animas hominum olim à Deo procreatas in corpora ab eo mitti existimat, cum ad eas suscipiendas idonea & informata sunt. Ecclesiasticis quibusdam persuasum fuisse narrat Hieronymus Epist. 82. ad Marcellinum, animas olim conditas in thesauro Dei haberi; quam opinionem ab Origeniana secernit, Ipse vero libr. 1. Comment. ad Ephes. in cap. 1. v. 4. & 5. commentu huius capita & propugnacula accurate scrutatur, & in comma 17. capitis ejusdem, *ἐν τῷ ὕδατι* inter, & *ἁγίας* illud ait interesse discriminis, quod rerum quas numquam scivimus sit *ἁγίας*, rerum vero quarum prius oblitum recordamur, *ἐν τῷ ὕδατι*, proptereaque Paulum Ephesius optare spiritum revelationis in agnitione Dei, id est *ἐν τῷ ὕδατι*, quod prius in coelesti vita Deum noverimus, ejusque de caelis in terras migrando obliti, iterum per revelationem cognoscamus: & libr. 2. eorundem Comment. in Ephes. 3. 1. legi ait multis in locis Paulum idcirco vincitum dici, quod anima eius tamquam in carcere, sic in corpore clausa teneatur: deinde addit alio sensu id ab alijs accipi, nempe quod Paulus ex utero matris suae ad convertendas Gentes praedestinatus, vincula postmodum carnis acceperit: & in Philem. 23. ubi Epaphram *concaptivum* suum Paulus appellat, in verbo captivitatis, juxta nonnullos, reconditum aliquid latere dicit Hieronymus, quod *capti pariter & vincti in vultem hanc adducti sint lacrymarum*. Quae cum interposita nulla confutatione vel censura scripsisset, Rufini vexationibus & querelis patuerunt. Verum huius criminis accusatione absolvere sese conatur Apolog. 1. adv. Rufin. cap. 5, & 6. idemque in Rufinum crimen obscure regerit Apolog. libr. 2. cap. 2, & 4. & libr. 3. cap. 8, & 9. Sed notabile est imprimis quod ait cap. 6, Apolog. 1. *Vinctam dicit animam corpore, donec ad Christum redeat, & in resurrectionis gloria corruptivum & mortale corpus, incorruptione & immortalitate commutet, non absurda intelligentia est*. Anonymus ille apud Photium Cod. 117. qui Origenis defensionem suscepit, Scripturae sacrae, Patrumque suffragijs errorem hunc ultro propugnare satagit, nedum illius exprobrationem ab Origene prohibeat. Ab eo sane non plane alienum fuisse Philastrum crediderim: postquam enim haec disseruit Haer. 51. *Alia est haeresis quae dicit hominis animam non factam à Deo appellari animam, sed ante, inquit, intellectus vocabatur, & erat in caelo: postea autem quia terrena desideravit, discessisse eam de caelo, & ex eo eam animam nuncupatam arbitrantur: quae penitus Origeniana sunt. Mentem suam deinde prodit his verbis: Ignorantes quod in principio facta à Deo, & creata post Angelos anima est appellata à Domino, hocque nomen proprietatis accepit à Deo, ut anima non intellectus vocaretur. Atque haec Scripturae postmodum testificationibus comprobant. Denique vitio dat Tertulliano Augustinus, quod animas hominum nequam post obitum in Demones converti asseruerit. Quamobrem Domitianus Galata Ancyranus Episcopus in Epistola ad Vigilium Papam, adversus Origenis hostes haec conqueritur, referente Facundo libr. 4. cap. 4. *Profluerunt ad anathematizandos sanctissimos & gloriosissimos Doctores, sub occasione eorum quae de praesentia & restitutione mota sunt, dogmatum, sub specie quidem Origenis, omnes autem qui ante eum, & post eum fuerunt, sanctos anathematizantes.**

August. lib.
de Haer. ad
Quodamli-
dem.

XI. Nempe de animae origine ac sorte nihil adhuc fuerat ab Ecclesia decretum. De anima vero, ait Origenes in Proem. libr. *Ἐξ ἀρχῆς*, utrum ex semine traducus ducatur, ita ut ratio ipsius, vel substantia infera ipsis seminibus corporalibus habeatur; an vero aliud habeat initium: & hoc ipsum initium, si genitum est, annon genitum; vel certe si intrinsecus corpori inditur, necne, non satis manifesta praedicatione distinguitur: qui locus profertur in supposititio Dialogo sub Hieronymi & Augustini nomine, qui habetur inter Spuria Hieronymi; & in Opere De Deitate & Incarnatione Verbi ad Ianuarium qui Tomo Augustini quarto subnequitur, libr. 1. cap. 2. & profertur utrobique ipsis Rufini verbis. Idem in Epist. ad Rom. Si etiam extra corpus positi vel sancti qui cum Christo sunt, agunt aliquid, & laborant pro nobis ad similitudinem Angelorum, qui

salutis nostra ministeria procurant; vel rursus peccatores etiam ipsi extra corpus positi agunt aliquid se-
 cundum propositam mentis suae, Angelorum nihilominus ad similitudinem sinistrorum, cum quibus & in
 aeternum ignem mittendi dicuntur à Christo: habeatur hoc quoque inter occulta Dei, nec charitate com-
 mittenda mysteria. Quin & Homil. 2. in Cantic. Cant. animam unamquamque in sua ipsius
 cognitione comparanda eniti debere fanciens, varias super ea ac contrarias enumerat
 opiniones, quas discutere ac ventilare animam iubet, & in verisimilioribus acquiescere.
 Sic autem eas animæ expendendas dedit, ut in utramque partem de illis disputare, & ra-
 tioni magis consentaneas eligere hoc tempore licuisse videatur. Hinc libr. 2. *ὅτι ἀρχόν,*
 cap. 8. postquam multis disseruit de anima, & excussa à nobis superius placita proposuit,
 subiicit illud tandem: Verumtamen quod diximus mentem in animam verti, vel si qua alta in hoc
 videntur aspicere, & discutiat apud se qui legit diligentius, & pertractet: à nobis tamen non patentur
 velut dogmata esse prolata, sed tractandi more ac requirendi esse discussa: & paulo post: Hac prout
 tuimus de rationabili anima discutienda magis à legentibus, quam statuta ac definita protulimus. Atque
 hæc est summa defensionis Pamphili. Quam ut validius confirmet, aliis fere de rebus tra-
 ctasse Origenem dicit; de anima, ut pote incertæ originis, & parum compertæ naturæ, ni-
 hil scripsisse. Tum ex libro in Epistolam ad Titum illustrem adducit Origenis locum, quo
 exemplum eorum afferens quæ Apostolicis traditionibus nequaquam determinata, absque
 hæreseos nota poterant vel respui vel admitti, quaestionem proponit de anima: Cum de ea,
 inquit, neque quod ex semine traducitur, neque quod honorabilior, & antiquior corporum com-
 page sit, tradiderit Ecclesiastica regula; quorum alterutri qui fuissent assensu, velut novis stu-
 dentes rebus in suspitionem venisse dicit; at eos temeritatis damnat, qui hac quemquam
 de causa suspectum haberent. Ad hæc adjicit Pamphilus alias de anima opiniones Orige-
 niana longe absurdiores esse & ineptiores: inter quas priore eam loco ponit, quæ Catho-
 licæ Ecclesiæ sanctionibus hodie recepta est. Addit deinde haudquaquam damnandum
 esse Origenem, cum ea servaverit quæ tunc super ea quaestione servanda præceperat Ec-
 clesia, animas nimirum ejusdem esse substantiæ, immortales, rationis participes, libero
 præditas arbitrio, à Deo conditas. Subjungit denique: Quando autem factæ sint, olim simul,
 an nunc per singulos nascentium, quid periculi est alterutrum è duobus opinari? Quid quod Origenes
 Tom. 2. in Iohann. p. 76. animatum *ὁμογενῆ* universali opinione approbatum dicit?
ἰού ἡ, inquit, *κατὰ τὸ ἐκδολε* *ὁμογενῆς* *δὲ* *τοῦ* *θεοῦ,* *ὡς* *ἡ* *συνταξαμένη* *τὴν* *σύνετα,* *ἀλλὰ* *ὡς* *ἀπὸ*
τοῦ *ζωῆ* *με,* *ἢ* *ἢ* *παιδαῖς* *αἰνῶς* *ἐκδορῆς* *σπέρ* *ἢ* *αἰματ,* & cætera.

XII. Nec Origenis modo temporibus, sed recentioribus etiam incerta fuit in Ecclesia
 animæ origo & natura. Ætate quidem sua diuersa sensisse de anima Ecclesiasticos omnes
 scribit Pamphilus in Apologia. Hieronymus Epistol. 82. quaestionem sibi super animæ statu
 à Marcellino & Anaptychia propositam recitat, ex qua intelligas quaptis tenebris fuerit
 tunc temporis circumfusa quaestio de anima: Super animæ statu, inquit, memini vestra que-
 stioncule, imo maxime Ecclesiastica quaestio: utrum lapsa de celo sit, ut Pythagoras Philosophus, om-
 nesque Platonici, & Origenes putant; an à propria Dei substantia, ut Stoici, Manichei, & Hispanie
 Priscilliani hæreses suspiciant; an in thesauro habeantur Dei olim condita, ut quidam Ecclesiastici stulta
 persuasione credunt: an quotidie à Deo fiant, & mittantur in corpora, secundum illud quod in Evan-
 gelio scriptum est: Pater meus usque modo operatur, & ego operor: an certe ex traduce, ut Tertullianus,
 Apollinarius, & maxima pars Occidentalium autumant; ut quomodo corpus ex corpore, sic anima nasca-
 tur ex anima. & simili cum brutis animantibus conditione subsistat. Augustinus libr. 3. De libero
 arbitrio, cap. 20, & 21. quaestione illa prætermissa, utrum animæ ex propria Dei substan-
 tia profectæ sint, reliquas quatuor recenset his verbis: Harum autem quatuor de anima senten-
 tiarum, utrum de propagine veniant; an in singulis quibusque nascentibus novæ fiant; an in corpora
 nascentium iam alicubi existentes, vel mittantur divinitus, vel inde sua sponte labantur, nullam temere
 affirmare oportebit. Atque has ipsas esse sententias, quæ ab Hieronymo relatæ sunt testifica-
 tur ipse Augustinus in Epist. ad Hieronymum, De ratione animæ. Toto certe vitæ suæ decursu
 incertus in eo argumento Augustinus fluctuavit. Extant insignes ejus ad Hieronymum &
 Optatum Epistolæ, unde hæsitacionem ejus, cunctationemque cognoscas; quam & aliis
 præterea locis prodidit, puta libr. 7. & 10, De Genesi ad literam, & alibi. Septimi quidem
 hujus libri cap. 6, materiam quamdam spiritalem initio molitum esse Deum conjectat, è
 qua hominum animæ formatae subinde ac factæ sunt: Forasse poterit, inquit, & anima, ante-
 quam ea ipsa natura fieret, quæ anima dicitur, cujus vel pulchritudo virtus, vel deformitas vitium est,
 habere aliquam materiam pro suo genere spiritualem, quæ nondum esset anima; sicut terra, de qua caro
 facta est, iam erat aliquid, quamvis non erat caro: & I. Retract. Nam quod attinet ad animi originem,
 qua sit in corpore, utrum de illo uno sit, qui primum creatus, quando factus est homo in animam viventem,
 an similiter fiant singulis singula, nec tum sciebam, nec adhuc scio.

Nempe utrinque Scripturæ testimonijs pugnabatur. Qui tuebantur animarum *ὁμο-*
γενῆ, adversus eos qui animas tunc creati volebant, cum præparatis corporibus erant